

Biblioteka Pedagogiczna
w Piotrkowie Trybunalskim
Wydział Wspomagania Pracy Szkół
i Placówek Oświatowych
Oprac. Ewa Bińkiewicz

CYBERPRZEMOC

(CYBERBULLYING, CYBERMOBBING, CYBERSTALKING, AGRESJA ELEKTRONICZNA)

Zestawienie bibliograficzne w wyborze
za lata 2011-2019
oraz uzupełnienie za lata 2000-2010

Cyberprzemoc (cybermobbing, cyberbullying agresja elektroniczna) – stosowanie przemocy poprzez: prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie innych osób z wykorzystaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: SMS, e-mail, witryny internetowe, fora dyskusyjne w internecie, portale społecznościowe i inne. Osobę dopuszczającą się takich czynów określa się stalkerem.
[<https://pl.wikipedia.org/wiki/Cyberprzemoc>]

WYDAWNICTWA ZWARTE (książki)

(Książki dostępne w Bibliotece Pedagogicznej w Piotrkowie Trybunalskim i/lub jej Filiach)

ANDRZEJEWSKA Anna, BEDNAREK Józef : **Cyberbullying – zjawisko, zagrożenia, profilaktyka** / Fundacja "Pedagogium". – Warszawa : Fundacja "Pedagogium", 2009
Wypożyczalnia Bełchatów: sygnatura 33281

ANDRZEJEWSKA Anna : **Moje prawo do obrony przed przemocą : co osoba z niepełnosprawnością intelektualną powinna wiedzieć o przemocy.** – Warszawa : Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Upośledzeniem Umysłowym, 2018. – (Biblioteka Self-adwokata). – (Otwórzmy Przed Nimi Życie)
Wypożyczalnia Opoczno: sygnatura 33723

BARLIŃSKA Julia, SZUSTER Anna : **Cyberprzemoc : o zagrożeniach i szansach na ograniczenie zjawiska wśród adolescentów.** – Wydanie 1 (dodruk 1). – Warszawa : Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2014

Cześć I zawiera:

O rówieśniczej przemocy elektronicznej i roli świadków (specyfika roli świadków online, uwarunkowania indywidualne – znaczenie doświadczeń cybersprawstwa i cyberwiktyimizacji dla zachowań świadków, płęć a zachowania świadków); Fenomen empatii – o możliwościach ograniczenia cyberprzemocy (o dobrodziejstwach empatii jako czynnika ograniczającego cyberprzemoc).

Cześć II , Empiryczna weryfikacja wpływu czynników nasilających i ograniczających cyberprzemoc świadków.

Cześć III, Próba syntezy uzyskanych rezultatów (Cyberprzemoc, margines czy mainstream zachowań adolescentów? Podsumowanie danych empirycznych ; Co sprzyja, a co ogranicza angażowanie się w zachowania wzmacniające cyberprzemoc?).

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 105785

KOWALSKI Robin M., LIMBER Susan P., AGATSTON Patricia W. : **Cyberprzemoc wśród dzieci i młodzieży** / przekład [z języka angielskiego] Adam Wicher. – Kraków : Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego, 2010. – (Psychologia)

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 100471

Wypożyczalnia Tomaszów: sygnatura 41587

Wypożyczalnia Radomsko: sygnatura 35356

PYŻAŁSKI Jacek : **Agresja elektroniczna i cyberbullying jako nowe ryzykowne zachowania młodzieży.** – Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2012

Publikacja zawiera wprowadzenie teoretyczne dotyczące nowych mediów, funkcjonowania młodych ludzi w ich świecie oraz aspektów związanych z tzw. komunikacją zapośredniczoną i wpływu nowych mediów na dzieci i młodzież. Czytelnik dowie się z książki nie tylko o rozpowszechnieniu zjawiska, ale także o jego uwarunkowaniach i konsekwencjach. Autor monografii przedstawił szerokie omówienie problematyki bullyingu, cyberbullyingu wraz z charakterystyką roli sprawcy i ofiary, typologii zjawisk i ich współwystępowania. Część badawcza opiera się o trzy duże projekty badawcze - reprezentatywne badania polskich gimnazjalistów, badania nauczycieli oraz studentów, w których zostały wykorzystane metody badawcze zarówno o charakterze jakościowym (wywiady, wywiady online, grupy fokusowe), jak i ilościowym

(badania kwestionariuszowe). Książkę kończą wnioski dotyczące wychowania młodych ludzi w świecie nowych mediów, w szczególności w obszarze profilaktyki i interwencji związanej z agresją elektroniczną.

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 101642

Wypożyczalnia Bełchatów: sygnatura 31521

Wypożyczalnia Radomsko: sygnatura 35584

Wypożyczalnia Tomaszów: sygnatura 41921

ROGERS Vanessa : **Cyberprzemoc : jak być bezpiecznym w sieci : ćwiczenia dla dzieci i młodzieży** / tłumaczenie Sylwia Kuchta. – Warszawa : "Fraszka Edukacyjna", 2011

Metody stosowania cyberprzemocy. Formy cyberprzemocy. Propozycje ćwiczeń do pracy w grupach 8-15 osobowych, bądź po modyfikacji do pracy z większymi grupami lub do pracy indywidualnej z jednym dzieckiem.

Ćwiczenia są podzielone na 3 grupy:

ćwiczenia na rozgrzewkę – wprowadzające w temat i wzbudzające zainteresowanie nim,

ćwiczenia właściwe – pozwalające zgłębić tematykę,

ćwiczenia podsumowujące.

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 103832

Wypożyczalnia Radomsko: sygnatura 35883

ARTYKUŁY Z PRAC ZBIOROWYCH / ROZDZIAŁY

(Książki dostępne w Bibliotece Pedagogicznej w Piotrkowie Trybunalskim i/lub jej Filiach)

ADAMCZYK-BĘBAS Wioleta : **Edukacja medialna wobec zagrożeń cyberprzemocy** // W: **Dzieci i młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w przestrzeni informacyjnej** / redakcja naukowa:

Mirosław Z. Babiarczyk, Karol Bidziński, Alicja Giermakowska. – Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls",

2016. – **S. 169-176**

Przemoc rówieśnicza w sieci. Strategie zwalczania cyberprzemocy.

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 108816

ANDRZEJEWSKA Anna : **Dlaczego cyberbullying wśród młodzieży jest niebezpieczny?** // W: **Systemowe rozwiązywanie problemów przemocy i agresji w szkole** / pod redakcją Andrzeja Rejznera. –

Warszawa : Wydawnictwo WSP TWP : "Comandor", 2011. – **S. 177-187**

Wypożyczalnia Bełchatów: sygnatura 34865

ANDRZEJEWSKA Anna : **Dzieci i młodzież w sieci zagrożeni realnymi i wirtualnymi : aspekty teoretyczne i empiryczne**. – Warszawa : "Difin", 2014. – (Engram). – **S. 107-129** : **Rozdział 6, Cyberbullying jako forma agresji i przemocy rówieśniczej**

Istota i właściwości cyberbullyingu. Specyfika w relacjach cyberagresor – poszkodowany. Działania ofiary cyberagresora. Wpływ cyberprzemocy na postawy i zachowania dzieci i młodzieży. Przejawy cyberprzemocy w szkole. Formy cyberprzemocy. Profilaktyka cyberprzemocy.

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 104024

Wypożyczalnia Bełchatów: sygnatura 32595

Wypożyczalnia Tomaszów: sygnatura 42749

ANDRZEJEWSKA Anna : **Media cyfrowe – cyberprzestrzeń zagrożeniem rozwoju dzieci i młodzieży oraz funkcjonowania rodziny** // W: **Człowiek w pedagogice pracy** / redakcja naukowa Barbara Baraniak.

Warszawa : "Difin", 2012. – **S. 379-395**

Przemoc w środkach masowego przekazu, w grach komputerowych – zagrożenia dla zdrowia fizycznego, psychicznego, moralnego i społecznego dzieci i młodzieży. Patologie społeczne w Internecie – rozpowszechnianie treści pornograficznych, najpowszechniejsze formy cyberagresji.

Czytelnia Piotrków: sygnatura 101699 W

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 102800

Wypożyczalnia Tomaszów: sygnatura 42239

BĘBAS Sylwester : **Cyberprzemoc** // W: **Słownik : kompendium wiedzy nauczyciela i rodzica** / redakcja naukowa Krzysztof Zajdel, Małgorzata Prokosz. – Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek, 2014. – **S. 38-40**

Czytelnia Piotrków: sygnatura 104081 Czyt.

Czytelnia Tomaszów: sygnatura 42943 P

BĘBAS Sylwester : **Cyberprześladowanie** // W: **Słownik : kompendium wiedzy nauczyciela i rodzica** / redakcja naukowa Krzysztof Zajdel, Małgorzata Prokosz. – Toruń: Wydawnictwo Adam Marszałek, 2014. – **S. 43-45**

Czytelnia Piotrków: sygnatura 104081 Czyt.

Czytelnia Tomaszów: sygnatura 42943 P

BĘBAS Sylwester : **Patologie społeczne w sieci**. – Toruń : Wydawnictwo Edukacyjne „AKAPIT”, 2013. – **S. 49-78** : *Rozdział II, Prześladowanie przy użyciu technologii komunikacyjnych*

- Zawiera:
- Wyjaśnienie podstawowych pojęć;
  - Rodzaje i typy agresji elektronicznej;
  - Powody stosowania cyberprzemocy;
  - Skutki cyberprzemocy.
- Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 104799**
Wypożyczalnia Bełchatów: sygnatura 32069

BĘBAS Sylwester : **Patologie społeczne w sieci**. – Toruń : Wydawnictwo Edukacyjne „AKAPIT”, 2013. – **S. 49-78** : *Rozdział VI, Wybrane problemy pedagogiczne cyberstalkingu*

- Zawiera:
- Wyjaśnienie podstawowych pojęć stalking, cyberstalking;
  - Badania dotyczące stalkingu, cyberstalkingu;
  - Charakterystyka cyberstalkersów;
  - Skutki cyberstalkingu;
  - Sposoby zapobiegania zjawisku;
  - Prawne aspekty cyberstalkingu.
- Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 104799**
Wypożyczalnia Bełchatów: sygnatura 32069

BIELSKA Katarzyna : *Cyberprzemoc w Polsce – analiza raportów badawczych i praktyki społecznej // W: **Haktywizm : cyberterroryzm, haking, protest obywatelski, cyberaktywizm, e-mobilizacja** / redakcja Maria Marczevska-Rytko. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2014. – (Demokracja Bezpośrednia). – **S. 265-276***

Cyberprzemoc – geneza i skala problemu. Próba definicji cyberprzemocy i mowy nienawiści. Stan prawny. Analizy i raporty na temat cyberprzemocy i mowy nienawiści.

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 104574

CHROSTOWSKA-JUSZCZYK Grażyna : *Zjawisko cyberprzemocy wśród uczniów szkół ponadgimnazjalnych – teoria i praktyka // W: **Refleksje o rodzinie. T. 1, Konteksty demograficzne i cybernetyczne** / redakcja naukowa Helena Marzec, Katarzyna Szymczyk. – Piotrków Trybunalski : Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach Filia w Piotrkowie Trybunalskim, 2017. – **S. 297-314***

Zjawisko cyberprzemocy wśród uczniów – w literaturze. Cyberprzemoc wśród uczniów i ich sytuacja rodzinna - wyniki badań.

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 110453

DOLATA Emilia, NIESIOBĘDZKA Małgorzata, DOLATA Izabela : *Porządek normatywny w cyberprzestrzeni // W: **Agresja wirtualna vs realna : poglądy i badania** / Zdzisław Majchrzyk ; redakcja Jan F. Terelak. – Białystok : Wyższa Szkoła Administracji Publicznej im. Stanisława Staszica, 2011 – **S. 71-84***

Wyniki i wnioski z badań, których celem było ustalenie, które z form cyberprzemocy (kradzież tożsamości, wyzwiska, wyśmiewanie, nękanie, publikacja kompromitujących filmów, publikacja zdjęć bez zgody właściciela) oceniane są przez nastolatków jako przejaw niewłaściwego, naruszającego normy społeczne zachowania.

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 100584

DRZYMAŁA Edyta, MACIONGA Marek Witold : *Cyberprzemoc – destrukcyjne zjawisko w cyberkulturze // W: **Problemy współczesnego dziecka : wybrane aspekty** / redakcja naukowa Małgorzata Cywińska. – Poznań : Wydawnictwo Naukowe, 2014. – **S. 56-67***

Środowisko wirtualne – Digital Natives. Charakterystyka cyberprzemocy – cyberstalking, cyberbullying, trolling, hating. Cyberprzemoc i jej przykłady. Przemoc a jej odbiorcy. Formy prewencji.

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 105393

DZIEDZIC Weronika : *Cyberbullying – współczesna forma przemocy // W: **Człowiek u progu trzeciego tysiąclecia : zagrożenia i wyzwania. T. 4** / pod redakcją naukową Mieczysława Plopy. – Elbląg : Wydawnictwo Elbląskiej Uczelni Humanistyczno-Ekonomicznej ; Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2011. – **S. 349-358***

M.in. formy cyberprzemocy wg Guya Merchanta, przegląd badań z zakresu cyberbullyingu - badania zagraniczne i polskie oraz badania własne.

Czytelnia Piotrków: sygnatura 100557 W

HOŁYST Brunon : ***Bezpieczeństwo jednostki, społeczeństwa i gatunku ludzkiego. T. 3, Bezpieczeństwo społeczeństwa**. – Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN, 2015. – **S. 586-608** : *Cyberstalking jako forma cyberprzemocy**

Prawna istota cyberstalkingu. Rola internetu w popełnianiu stalkingu. Identyfikacja sprawców cyberstalkingu. Motywy działania stalkerów. Zapobieganie stalkingowi.

Czytelnia Piotrków: sygnatura 105397 W
Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 31714
Wypożyczalnia Opoczno: sygnatura 31714

HOŁYST Brunon : **Socjologia kryminalistyczna. T. 1.** – Warszawa : Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, 2007. – **S. 1017-1034** : *Cybernetyczne prześladowanie i molestowanie ofiar oraz typologia stalkingu*

HUK Tomasz : **Pedagogika medialna : aspekty społeczne, kulturowe i edukacyjne.** – Kraków, Katowice : "Impuls", 2014. – **S. 213-244** : *Rozdział 7, Uczennice szkoły podstawowej a przemoc w cyberprzestrzeni [studium przypadku]*

Czytelnia Piotrków: sygnatura 104503 W
Wypożyczalnia Radomsko: sygnatura 36617
Wypożyczalnia Tomaszów: sygnatura 42914

JĘCZMIENI Jarosław : *Małżeństwo i rodzina wobec przemocy online* // W: **Przemoc w małżeństwie i w rodzinie** / redakcja Maria Chuchra, Jarosław Jęczeń. – Lublin : Wydawnictwo KUL, 2012. – **S. 33-44**

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 101045
Wypożyczalnia Tomaszów: sygnatura 41948

KALINOWSKA Danuta : *Zjawisko przemocy w przestrzeni wirtualnej* // W: **Oblicza Internetu** / redakcja naukowa Marek Sokołowski. – Elbląg : Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa, 2004. – **S. 298-316**

Wypożyczalnia Bełchatów: sygnatura 32512

KOZAK Stanisław : **Patologia cyfrowego dzieciństwa i młodości : przyczyny, skutki, zapobieganie w rodzinach i w szkołach.** – Warszawa : „Difin”, 2014

Zawiera (m.in.):

- Edukacja dzieci i młodzieży w szkołach w zakresie cyberprzemocy w Internecie i bezpieczeństwa psychologicznego oraz prawnego (skala problemu, formy cyberprzemocy, procedura reagowania oraz działania wobec sprawcy cyberprzemocy, rejestrowanie i dokumentowanie przypadków cyberprzemocy, procedura reagowania wobec ofiary cyberprzemocy – s. 105-123;
- Cyberprzemoc w cyberprzestrzeni – patologiczne formy komunikowania w opinii studentów (m.in. - definicja i historia cyberbullyingu, przyczyny stosowania cyberprzemocy – s. 139-153.

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 104518
Wypożyczalnia Bełchatów: sygnatura 32664
Wypożyczalnia Radomsko: sygnatura 36626
Wypożyczalnia Tomaszów: sygnatura 42913

KOZAK Stanisław : **Patologia fonoholizmu : przyczyny, skutki i leczenie uzależnienia dzieci i młodzieży od telefonu komórkowego.** – Warszawa : "Difin", 2013. – **S. 207-222** : *Cyberprzemoc - agresja elektroniczna: stalking, grooming, sexting, trolling i inne zagrożenia dla dzieci i młodzieży*

Definicje i rodzaje stalkingu. Przyczyny stalkingu wśród sprawców i skutki u ich ofiar (objawy stalkingu). Modelowe zachowania prześladowców w szkole a znęcanie się rówieśników nad ofiarami. Rodzaje znęcania się. Długofalowe oraz krótkoterminowe psychologiczne skutki znęcania się nad dziećmi i młodzieżą przez rówieśników i dorosłych. Przyczyny i etapy child groomingu.

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 102946
Wypożyczalnia Bełchatów: sygnatura 32603
Wypożyczalnia Radomsko: sygnatura 36258
Wypożyczalnia Tomaszów: sygnatura 42481

KOZAK Stanisław : **Patologie komunikowania w Internecie : zagrożenia i skutki dla dzieci i młodzieży.** – Warszawa : "Difin", 2011. – **S. 163-167** : *Cyberprzemoc – czyli agresja w Internecie, przyczyny i skutki*

Definicje przemocy i cyberprzemocy. Rodzaje agresji w Internecie.

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 99744

KOZAK Stanisław : **Patologie komunikowania w Internecie : zagrożenia i skutki dla dzieci i młodzieży.** – Warszawa : Difin, 2011. – **S. 213-267** : *Komunikowanie się dzieci i młodzieży przez Internet w badaniach socjologicznych i psychologicznych*

M.in. anonimowość, wady, zalety, język komunikacji internetowej, przemoc rówieśnicza a media elektroniczne - aspekty prawne w opinii młodzieży gimnazjalnej, formy, historia cyberprzemocy, cyberprzemoc wśród młodzieży gimnazjalnej,

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 99744

LEWCZUK Joanna, JĘDRZEJKO Mariusz Z. : *Psychologiczne konteksty aktywności dzieci i młodzieży // Cyfrowe dzieci : zjawisko, uwarunkowania, kluczowe problemy* / redakcja naukowa: Sylwester Bębas, Mariusz Z. Jędrzejko, Kaja Kasprzak, Adam Szwedzik, Agnieszka Taper. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR 2017. – **S. 269-318**

Zawiera: Cyberprzemoc – problem realny (s. 297-300).

Wypożyczalnia Piotrków : sygnatura 108840

MAJCHRZYK Zdzisław : *Cyberbullying – jawna i ukryta agresja* // W: **Zachowania przestępcze : przyczyny i zapobieganie** / pod redakcją Franciszka Kozaczuka. – Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2010. – **S. 66-77**

Czytelnia Piotrków: sygnatura 104432 W

MAJCHRZYK Zdzisław : *Realna i wirtualna rzeczywistość* // W: **Agresja wirtualna vs realna : poglądy i badania** / Zdzisław Majchrzyk ; redakcja Jan F. Terelak. – Białystok : Wyższa Szkoła Administracji Publicznej im. Stanisława Staszica, 2011 – **S. 17-36**

Antropologiczne doświadczenie kulturowe a teleobecność. Media elektroniczne. Moralny wymiar czasu w rzeczywistości wirtualnej. Cyberbullying a agresja w cyberprzestrzeni. Motywacja cyberagresorów. Przemoc w grach komputerowych.

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 100584

MALINOWSKA Anita, ORŁOWSKA Natalia : *Współcześni wychowawcy wobec nowych zagrożeń dla procesu wychowania* // W: **O wychowawcach i wychowaniu : perspektywa myślenia pedagogicznego** / redakcja Ewa Kubiak-Szyborska. – Bydgoszcz : Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 2010. – **S. 202-213**

Rodzaje zagrożeń w Sieci wg Parry Aftab. Przyczyny cyberprzemocy oraz działania prewencyjne podejmowane przez nauczycieli.

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 99739

NOWAKOWSKI Piotr T. : *Przemoc w sieci : przyczynek do dalszych analiz* // W: **Internet : między edukacją, bezpieczeństwem a zdrowiem : praca zbiorowa** / redakcja Mirosław Kowalski. – Tychy : Maternus Media, 2008. – **S. 57-77**

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 97032

OLAK Antoni, JURČÁK Vojtech : *Zagrożenia młodzieży we współczesnym świecie : cyberprzemoc : szkolny system zapobiegania i reagowania na cyberprzemoc* // W: **Zachowania społecznie destruktywne : profilaktyka i resocjalizacja. T. 1** / pod redakcją Franciszka Kozaczuka, Moniki Badowskiej-Hodyr, Antoniego Olaka. – Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2012. – **S. 258-271**

Wypożyczalnia Tomaszów: sygnatura 42309

Pedagogika i profilaktyka społeczna : nowe wyzwania, konteksty, problemy / redakcja naukowa Mariusz Z. Jędrzejko, Adam Szwedzik. – Milanówek : Centrum Profilaktyki Społecznej - Oficyna Wydawnicza von Velke ; Warszawa : Aspra, 2018

Zawiera artykuł:

Cyberbullying wśród dzieci i młodzieży. Zjawisko, uwarunkowania, delegacje profilaktyczne / Izabela Kochan, Mariusz Z. Jędrzejko;

Wypożyczalnia Bełchatów: sygnatura 34721

PRZYBYSZEWSKA Kinga : *Cyberprzemoc w gimnazjach na terenie miasta Płocka* // W: **Aktywność edukacyjna – aktywność w zawodzie** / redakcja naukowa Jacek Piekarski, Liliana Tomaszewska, Maria Szymańska, Małgorzata Kamińska. – Płock: Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej, 2012. – **S. 209-216**

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 102182

PUFAL-STRUZIK Irena, Andrzej ZIEJA : *Agresja elektroniczna jako nowe zagrożenie współczesnej młodzieży w sieci* // W: **Bezpieczeństwo w warunkach zmian społecznych, cywilizacyjnych i kulturowych** / redakcja naukowa Sylwester Bębas, Paweł Kowalski. – Piotrków Trybunalski : Wyższa Szkoła Handlowa im. Króla Stefana Batorego, 2014. – **S. 377-389**

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 104408

PUFAL-STRUZIK Irena : *Agresywne zachowania młodzieży w sieci. Perspektywa potrzeb agresora i ofiary* // W: **Dzieci i młodzież ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w przestrzeni informacyjnej** / redakcja naukowa: Mirosław Z. Babiarczyk, Karol Bidziński, Alicja Giermakowska. – Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2016. – **S. 115-126**

Przyczyny agresji offline i online. Specyficzne cechy agresji elektronicznej. Skala agresji elektronicznej, mechanizmy psychologiczne i formy. Skutki agresji elektronicznej dla jej ofiar.

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 108816

PYŻALSKI Jacek : *Polscy nauczyciele i uczniowie a agresja elektroniczna – zarys teoretyczny i najnowsze wyniki badań* // W: **Człowiek i uzależnienia** / redakcja naukowa Mariusz Jędrzejko, Dariusz Sarzała. – Warszawa ; Pułtusk : Akademia Humanistyczno im. Aleksandra Gieysztora, 2010. – (Człowiek i Zagrożenia). – **S. 117-140**

Agresja elektroniczna jako zjawisko nowe. Agresja elektroniczna – typologia zjawiska (agresja elektroniczna wobec celebrytów, agresja elektroniczna przypadkowa – wobec nieznanym, agresja elektroniczna wobec grup/idei).

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 103248

RIVERS Ian, CHESNEY Thomas, COYNE Iain : *Cyberbulling* // W: **Przemoc i mobbing w szkole, w domu, w miejscu pracy** / redakcja naukowa Claire P. Monks, Iain Coyne ; redakcja naukowa polskiego wyd. Małgorzata Gamian-Wilk, – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2012. – **S. 226-245**

Krótką historią cyberbullyingu. Wnioski z badań nad cyberbullyingiem. Cyberbullying w teorii. Zwalczanie cyberbullyingu. Gry on-line i wirtualne światy. Griefing jako jedna z postaci cyberbullyingu.

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 101470, 107666

Wypożyczalnia Bełchatów: sygnatura 32680

Wypożyczalnia Tomaszów: sygnatura 42143

SARZAŁA Dariusz : *Cyberprzestrzeń jako nowe miejsce przemocy rówieśniczej* // W: **Zagrożenia i wyzwania w ponowoczesnym świecie** / pod redakcją Grzegorza Ignatowskiego i Sławomira Szymańskiego. – Łódź : Społeczna Akademia Nauk, 2017. – (Studia i Monografie / Społeczna Akademia Nauk w Łodzi ; 72). – **S. 91-101**

Wypożyczalnia Bełchatów: sygnatura 33947

SARZAŁA Dariusz, JĘDRZEJKO Mariusz Z. : *Cyberprzemoc rówieśnicza – analiza problemu i destruktywnego wymiaru zjawiska* // W: **Cyfrowe dzieci : zjawisko, uwarunkowania, kluczowe problemy** / redakcja naukowa: Sylwester Bębas, Mariusz Z. Jędrzejko, Kaja Kasprzak, Adam Szwedzik, Agnieszka Taper. – Warszawa : Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR 2017. – **S. 187-202**

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 108840

SARZAŁA Dariusz, JĘDRZEJKO Mariusz : *Cyberagresja – nowy problem społeczny i pedagogiczny* // W: **Człowiek i uzależnienia** / redakcja naukowa Mariusz Jędrzejko, Dariusz Sarzała. – Warszawa ; Pułtusk : Akademia Humanistyczno im. Aleksandra Gieysztora, 2010. – (Człowiek i Zagrożenia). – **S. 141-165**

Cyberagresja – specyfika zjawiska i jego przejawy. Przejawy cyberagresji w programach telewizyjnych i filmie. Zjawisko cyberagresji w sieci internetowej. Problem cyberagresji w grach komputerowych.

Cyberagresja a zachowanie człowieka. Cyberagresja w aspekcie pedagogicznym.

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 103248

SŁOMKA-MICHALAK Katarzyna : *Cyberprzemoc – przegląd badań* // W: **Powinności i kompetencje w wychowaniu osób niedostosowanych społecznie** / pod redakcją Zdzisława Bartkowicza, Andrzeja Węglińskiego, Agnieszki Lewickiej. – Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2010. – **S. 113-118**

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 103252

ULFIK-JAWORSKA Iwona : *Cyberprzemoc czy cybermobbing? : kontrowersje terminologiczne i charakterystyka zjawiska* // W: **Psychologiczne konteksty internetu** / redakcja naukowa Barbara Szmigielska. – Kraków : Wydawnictwo WAM, 2009. – **S. 197-215**

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 101855

WRZESIEŃ Agnieszka, WOJTASIK Łukasz : *Przeciwdziałanie cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży* // W: **Człowiek i uzależnienia** / redakcja naukowa Mariusz Jędrzejko, Dariusz Sarzała. – Warszawa ; Pułtusk : Akademia Humanistyczno im. Aleksandra Gieysztora, 2010. – (Człowiek i Zagrożenia). – **S. 239-246**

Formy przeciwdziałania cyberprzemocy : kampanie społeczne, edukacja.

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 103248

SARZAŁA Dariusz, JĘDRZEJKO Mariusz : *Od grania, przeglądania do... agresji w sieci [rozdział V]* // W: **Dzieci a multimedia** / Mariusz Jędrzejko; Agnieszka Taper. - Wydanie 2 zmienione i poszerzone. - Warszawa : Oficyna Wydawnicza ASPRA-JR, 2012. - **S. 91-109**

Zawiera:

5.1 Cyberagresja – specyfika zjawiska i jego przejawy;

- 5.2 Przejawy cyberagresji w programach telewizyjnych i filmie;
5.3 Agresja w sieci;
5.4 Cyberagresja w grach komputerowych;
5.5 Cyberagresja a zachowanie człowieka.

Wypożyczalnia Piotrków: sygnatura 101649

Wypożyczalnia Tomaszów: sygnatura 42299

ARTYKUŁY Z CZASOPISM

(Artykuły dostępne w Czytelnicy Biblioteki Pedagogicznej w Piotrkowie Trybunalskim i/lub jej Filiach)

BARLIŃSKA Julia : *Cyberprzestrzeń : nowa arena przemocy rówieśniczej?* // **Kwartalnik Pedagogiczny.** – 2009, nr 4, s. 53-66

BORKOWSKA Anna : *Procedura reagowania na cyberbullying* // **Dyrektor Szkoły.** – 2015, nr 5, s. 74-77

Zasady postępowania pracowników szkoły w sytuacji ujawnienia cyberprzemocy. M.in.: Identyfikacja sprawcy. Działania wobec sprawcy. Środki dyscyplinarne. Działania wobec ucznia doświadczającego przemocy. Ochrona świadków. Współpraca z policją i sądem rodzinnym.

BORKOWSKA Anna, MACANDER Dorota : *System reagowania w szkole na ujawnienie cyberprzemocy* // **Dziecko Krzywdzone.** – 2009, nr 1, s. 131-140

Cyberprzemoc w przedszkolu // **Dyrektor Szkoły.** – 2010, nr 9, dodatek "Przed Szkołą", s. 22-26

Cyberprzemoc wobec małoletnich internautów : świadomość, występowanie i zapobieganie / Mateusz Grajek, Katarzyna Sobczyk, Kamila Mazgaj-Krzak, Małgorzata Olejniczak-Nowakowska // **Nauczyciel i Szkoła.** – 2013, nr 1, s. 201-211.

ĆWIKLIŃSKI Andrzej : *Agresja i przemoc w środowisku szkolnym* // **Nowa Szkoła.** – 2016, nr 10, s. 10-18

DULAS Aleksandra : *(R)ewolucja obyczajowa* // **Niebieska Linia.** – 2012, nr 6(83), s. 6-8
Rozważania autorki na temat seksualizacji kultury, cyberprzemocy, homofobii, edukacji seksualnej oraz zmian cywilizacyjnych.

FEDOROWICZ-NALASKOWSKA Małgorzata : *Cyberprzemoc wśród młodzieży : (zestawienie bibliograficzne w wyborze)* // **Nowa Szkoła.** – 2014, nr 3, s. 60-62

GARSTKA Tomasz : *Jak przeciwdziałać cyberbullyingowi* // **Dyrektor Szkoły.** – 2015, nr 5, s. 78-80

GOETZ Magdalena : *Internetowy hejt po obu stronach monitora : konsekwencje cyberprzemocy* // **Świat Problemów.** – 2018, nr 9, s. 13-16

Oblicza agresji elektronicznej. Hejt internetowy. Mechanizmy i konsekwencje cyberprzemocy.

GOETZ Magdalena : *Przejawy cyberprzemocy w sieci* // **Świat Problemów.** – 2017, nr 10, s. 16-20
Zdefiniowanie cyberprzemocy oraz omówienie jej przejawów, rozmiarów oraz konsekwencji.

GOŁĘBIEWSKA Ilona : *Cyberprzemoc – zagrożenie dla młodego pokolenia* // **Wychowawca.** – 2010, nr 7/8, s. 12-15

GOŁĘBIEWSKA Ilona : *Wojna w internecie* // **Wychowawca.** – 2014, nr 3, s. 20-21

GOŁĘBIEWSKA Ilona : *Stalking – cień zła?* // **Wychowawca.** – 2011, nr 1, s. 11-13

GRACZYK Agnieszka : *Agresja elektroniczna* // **Wychowawca.** – 2015, nr 7/8, **Zdrowy styl życia,** s. 26-27

GRZYBOWSKA Marta : *Cyberprzemoc* // **Edukacja i Dialog.** – 2013, nr 1/2, s. 49-51

HANULIAKOVÁ Jana, HOLLA Katarina, PETLAK Erich : *Szykanowanie elektroniczne – istota problemu i profilaktyka* // **Wychowanie na co Dzień.** – 2011, nr 7/8, s. 27-30

- HUMIĘCKA Beata : *Przemoc rówieśnicza w sieci* // **Dyrektor Szkoły. – 2014, nr 6, s. 54-57**
- JAKUBCZYK Kamila : *Uzależnienie, cyberprzemoc i inne niebezpieczeństwa internetowe : (zestawienie bibliograficzne)* // **Wszystko dla Szkoły. – 2010, nr 12, s. 24-25**
- JANKOWSKA Danuta : *Agresywne zachowanie dzieci w codziennym życiu szkolnym* // **Nauczyciel i Szkoła. – 2015, nr 1, s. 141-148**
- JAWORSKA Joanna : *Agresja elektroniczna* // **Wychowawca. – 2015, nr 7/8, s. 26-27**
- KNOL Kamila : *Czy Internet to świat bez zasad?* // **Remedium. – 2012, nr 7/8, s. 4-5**
- KNOL Kamila, PYŻALSKI Jacek : *Mobbing elektroniczny – analiza rozwiązań profilaktycznych i interwencyjnych* // **Dziecko Krzywdzone. – 2011, nr 1(34), s. 68-82.**
- KNOL-MICHAŁOWSKA Kamila : *Świadkowie cyberbullingu – między obojętnością a reakcją* // **Dziecko Krzywdzone. – 2013, nr 1, s. 111-120**
- KONASZEWSKI Karol, PRYMAK Tomasz : *Cyberprzemoc jako zachowanie problemowe pokolenia Y* // **Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. – 2016, nr 10, s. 31-39**
 Pokolenie X - Y - Z. Cyberprzemoc w typologii zachowań problemowych młodzieży.
- KOPEĆ Ewa : *Cyberprzemoc wśród młodzieży : (na podstawie przeprowadzonych badań)* // **Opieka, Wychowanie, Terapia. – 2012, nr 3/4, s. 39-47**
- KRYSKA Sandra : *Cyberprzemoc : częstość występowania, świadomość zagrożenia, możliwość ochrony* // **Nauczyciel i Szkoła. – 2014, nr 1, s. 151-161**
- LATANZI Massimo, SKARŻYŃSKA-SERNAGLIA Justyna : *Od wielbiciela do zabójcy* // **Niebieska Linia. – 2009, nr 5, s. 23-25**
- MYSIOR Radosław : *Agresja elektroniczna : program zajęć dla uczniów* // **Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. – 2013, nr 10, s. 29-34**
- MYSIOR Radosław : *Flaming – "wojna" na słowa* // **Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. – 2012, nr 9, s. 31-35**
- NOWAKOWSKI Krzysztof, KROKER Natalia, ŚWIĄTEK-BRZEZIŃSKA Beata : *Cyberprzemoc w gimnazjum* // **Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. – 2014, nr 9, s. 46-50**
- OGONOWSKA Agnieszka : *Lepiej zrozumieć cyberprzemoc* // **Niebieska Linia. – 2016, nr 5, s. 25-27**
 Skala zjawiska cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży, jej przyczyny społeczne, środowiskowe –rodzinne i szkolne. Przemoc rówieśnicza. Portale społecznościowe jak miejsce wspierania zachowań agresywnych i przemocowych. Zjawisko rozhamowania w zachowaniu. Znaczenie aktywizacji empatii w ograniczaniu zachowań agresywnych. Problemy z właściwą reakcją.
- OSICA Natalia : *O stalkingu inaczej* // **Niebieska Linia. – 2008, nr 3, s. 9-12**
- PERZANOWSKI Tadeusz : *Wołanie o pomoc* // **Wychowawca. – 2012, nr 5, s. 10-14**
- PILARSKA Paula : *Codzienna szkolna przemoc* // **Psychologia w Szkole. – 2012, nr 2, s. 55-60**
- POLCYN-MATUSZEWSKA Sylwia : *Bezpieczeństwo dzieci w sieci* // **Remedium. – 2015, nr 4, s. 10-11**
 Cyberstalking – uporczywe nękanie. Negatywne konsekwencje dla osoby doświadczającej nękania w sieci. Rola i zadania rodziców oraz szkoły w rozpoznawaniu i przeciwdziałaniu nękananiu.
- POTOCKA Anna : *Cyberprzemoc* // **Wychowawca. – 2012, nr 5, s. 24-25**
- PYŻALSKI Jacek : *Dwa światy, jedna przemoc* / rozmowę przeprowadziła Małgorzata Pomianowska // **Dyrektor Szkoły. – 2015, nr 5, s. 70-72**
 O powiązaniach przemocy cyfrowej z tradycyjną oraz roli szkoły w zapobieganiu agresji.
- PYŻALSKI Jacek : *Rówieśnicza agresja elektroniczna – co wiemy po dekadzie badań? Cz. 1* // **Remedium. – 2013, nr 9, s. 26-27**

SKARŻYŃSKA-SERNAGLIA Justyna : *Postępowanie w przypadku stalkingu* // **Niebieska Linia.** – 2009, nr 5, s. 25-27

SOSIŃSKA Agnieszka : *Jak edukować, by zwalczać przemoc?* // **Niebieska Linia.** - 2015, nr 2, s. 10-12

SZUSTER Anna, BARLIŃSKA Julia : *O możliwości ograniczenia agresji rówieśniczej w internecie : rola przyjmowania perspektywy innej osoby i empatii* // **Serwis Informacyjny. Narkomania.** – 2016, nr 4, s. 36-40

Korzystanie z internetu stało się dla współczesnej młodzieży nieodłączną częścią codzienności. Dorastanie w cyberprzestrzeni nadaje adolescencji inną jakość, wzbogacając ją o potencjał rozwojowy, ale także indukując jakościowo nowe zagrożenia – w tym agresję elektroniczną.

TEODORCZYK Marcin : *Jak popkultura pomaga przezwyciężyć strach przed innym* // **Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze.** – 2015, nr 8, s. 57-59

TROCHA Olga : *Wybrane aspekty prawne cyberprzemocy* // **Dyrektor Szkoły.** – 2015. nr 5, s. 82-85
Artykuł zawiera próbę kwalifikacji prawnokarnej zachowań objętych definicją cyberprzemocy oraz praktyczne wskazówki dla pracowników instytucji oświatowych dotyczące zgłaszania odpowiednim służbom przypadków tej formy przemocy. M.in.: Zniewaga, zniesławienie. Groźby, zmuszanie. Naruszenie wizerunku. Podszycanie się, kradzież tożsamości. Uporczywe nękanie – stalking.

TROJAN Elżbieta : *Nowe czasy – nowe zagrożenia : cyberprzemoc, uzależnienie od komputera i Internetu : (zestawienie bibliograficzne w wyborze)* // **Nowa Szkoła.** – 2011, nr 5, s. 49-55

WESOŁOWSKA Anna Maria : *Cyberprzemoc i przemoc rówieśnicza* // **Dyrektor Szkoły.** – 2012, nr 2, s. 46, 48-49

ZYGMUNT Katarzyna : *Portale internetowe przedstawiające problem cyberprzemocy oraz zagadnienia bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Internecie* // **Dziecko Krzywdzone.** – 2009, nr 1, s. 150-152

WYDAWNICTWA INNYCH BIBLIOTEK DOSTĘPNE NA ZAMÓWIENIE CZYTELNIKA W RAMACH USŁUGI WYPOŻYCZEŃ MIĘDZYBIBLIOTECZNYCH

Wydawnictwa zwarte (książki)

Jak reagować na cyberprzemoc : poradnik dla szkół / [redakcja Łukasz Wojtasik ; autorzy Julia Barlińska i inni]. – Wydanie 2. poprawione. – [Warszawa] : Fundacja Dzieci Niczyje, [2008]

Młode pokolenie – ofiary czy sprawcy przemocy? / redakcja Teresa Sołtysiak, Aleksandra Nowakowska. – Bydgoszcz : Wydawnictwo Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, 2010
Zawiera artykuł: „Cyberprzemoc - przyczyny i konsekwencje użytkowania przez młodzież form masowego komunikowania się.”

Przemoc rówieśnicza i inne zagrożenia w Internecie : jak pomóc dziecku... / [opracowanie Serafin Olczak]. – Warszawa : Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych : Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia, [2011]

SWEARER Susan M., ESPELAGE Doroty L., NAPOLITANO Scott A. : ***Przemoc rówieśnicza : zapobieganie i interwencje : skuteczne strategie dla szkół.*** – Warszawa : Wydawnictwo Edukacyjne Parpamedia : Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, 2010.

Książka opisuje sposoby walki z przemocą rówieśniczą w klasie, szkole, jak i na poziomie indywidualnym. Przedstawione tu strategie mają na celu pomoc w opracowaniu reguł, koordynacji przeciwdziałania przemocy rówieśniczej i wprowadzaniu interwencji w pracy z uczniami. Podejmuje wiele zagadnień, m.in.: jak wciągnąć do współpracy rodziców, nauczycieli oraz rówieśników, by szkoła była miejscem bezpieczniejszym, jak wykorzystać podstawowe przyczyny nękania i molestowania w szkole, porusza także problem agresji cybernetycznej. Książka zawiera też wiele przykładów i materiałów przydatnych podczas zajęć i dyskusji.

Systemowe rozwiązywanie problemów przemocy i agresji w szkole : praca zbiorowa / pod redakcją Andrzeja Rejznera.– Warszawa : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej Towarzystwa WiedzyPowszechnej , 2011

Zawiera artykuły:

- Józef Bednarek: Cyberagresja nowym i groźnym patologicznym procesem - s. 167;
- Anna Andrzejewska: Dlaczego cyberbullying wśród młodzieży jest niebezpieczny? - s. 177;
- Anna Pietrzykowska: „Impregnowanie” dzieci i młodzieży przed agresywnymi schematami multimediów - s. 188;
- Emilia Dziubałowska: Zagrożenia związane z użytkowaniem przez młodzież gimnazjalną sieci Internet – świadomość rodziców na przykładzie piotrkowskich gimnazjów - s. 223;
- Marek Kowalski: Kłopoty wychowawcze związane z korzystaniem z komputera - s. 229.

Artykuły z prac zbiorowych / rozdziały

ANDRZEJEWSKA Anna : *Dlaczego cyberbullying wśród młodzieży jest niebezpieczny?* // W: **Systemowe rozwiązywanie problemów przemocy i agresji w szkole : praca zbiorowa** / pod redakcją Andrzeja Rejznera. – Warszawa : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP : Wydawnictwo Comandor, 2011. – **S. 177-187**

AOUIL Bassam : *Pomoc psychologiczna online jako szansa na przeciwdziałanie agresji w sieci* // W: **Cyberbullying : zjawisko, konteksty, przeciwdziałanie** / pod redakcją Jacka Pyżalskiego. – Łódź : Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 2012. – **S. 211-233**

AOUIL Bassam, KAJDASZ-AOUIL Maria : *Cyberprzemoc wśród dzieci i młodzieży w środowisku szkolnym* // W: **Edukacja a nowe technologie w kulturze, informacji i komunikacji** / redakcja naukowa Dorota Siemieniecka. – Toruń : Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, 2015. – **S. 97-129**

AOUIL Bassam, PIWOWARSKA Karolina : *Cyberprzemoc w życiu młodzieży ponadgimnazjalnej - komunikat z badań* // W: **Internet w psychologii, psychologia w internecie** / redakcja naukowa Bassam Aouil, Kazimierz Czerwiński, Danuta Wosik-Kawala. – Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek ; Gniezno : Gnieźnieńska Szkoła Wyższa Milenium, copyright 2011. – **S. 161-180**

BALANDYNOWICZ Andrzej : *Agresja i przemoc w środkach masowego przekazu jako współczesne oblicze patologii społecznej* // W: **Oblicza patologii społecznych** / redakcja naukowa Sylwester Bębas. – Radom : Wyższa Szkoła Handlowa, 2011. – **S. 13-39**

BAŁANDYNOWICZ Andrzej : *Cyberprzestrzeń jako facylitacja degeneratywnych zachowań młodzieży* // W: **Młodzi : przeciw czemu się buntują? czego pragną? co budują?** / redakcja naukowa Łukasz Kwadrans, Ewa Sowa-Behtane, Bogdan Stańkowski. – Kraków : Wydawnictwo Naukowe Akademii Ignatianum, 2018. – **S. 173-188**

BARLIŃSKA Julia, SZUSTER Anna : *Cyberprzemoc – o starym zjawisku agresji w nowoczesnej przestrzeni internetu* // W: **W kręgu psychologii społecznej** / redakcja naukowa Joanna Czarnota-Bojarska i Irena Zinserling. – Warszawa : Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2011. – **S. 222-23**

BEDNAREK Józef : *Cyberagresja nowym i groźnym patologicznym procesem* // W: **Systemowe rozwiązywanie problemów przemocy i agresji w szkole : praca zbiorowa** / pod redakcją Andrzeja Rejznera. – Warszawa : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP : Wydawnictwo Comandor, 2011. – **S. 167-176**

BĘBAS Sylwester : *Cyberprzemoc jako przejaw współczesnej patologii społecznej w świecie wirtualnym* // W: **Współczesne uwarunkowania i wzory procesów resocjalizacji, reintegracji, inkluzji** / redakcja naukowa Krystyna Marzec-Holka, Katarzyna Mirosław-Nawrocka, Joanna Moleda. – Warszawa : Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej, 2014. – **S. 557-575**

BIS Dorota : *Zagrożenie dzieci i młodzieży cyberprzemocą* // W: **Wychowanie a cywilizacja uzależnień i agresji** / redakcja naukowa Alina Rynio, Katarzyna Stępień. – Lublin : Fundacja "Servire Veritati" Instytut Edukacji Narodowej : Wydawnictwo KUL, 2014. – **S. 275-295**

DEWIACJE w cyberprzestrzeni // W: **Wszystko o romansie w sieci : psychologia związków internetowych** / Monica T. Whitty, Adrian N. Carr ; przekł. Tomasz Kościuk. – Gdańsk : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2009

FORMELLA Zbigniew : *Cyberbullying : zagrożenia, prewencja, wyzwania edukacyjne* //W: **Media w wychowaniu chrześcijańskim** / redakcja Dorota Bis, Alina Rynio. – Lublin : Katolicki Uniwersytet Lubelski, 2010. – S. 475-489

KAJDASZ-AOUIL Maria, AOUII Bassam : *Cyberprzemoc – potrzeba profilaktyki w szkołach* // W: **Dydaktyczna refleksja o edukacyjnych priorytetach** / redakcja naukowa Anna Karpińska, Monika Zińczuk. – Warszawa : "Żak", 2014. – S. 356-369

KOŁECKA Małgorzata : *Cyberprzemoc wśród nieletnich : aspekt teoretyczny i empiryczny* // W: **Patologie w cyberświecie** / redakcja naukowa Sylwester Bębas, Jerzy Plis, Józef Bednarek. – Radom : Wyższa Szkoła Handlowa, 2012. – S. 313-326

KOTOMSKA Maria : *Przemoc wirtualna, jej skutki i metody przeciwdziałania* // W: **Patologie w cyberświecie** / redakcja naukowa Sylwester Bębas, Jerzy Plis, Józef Bednarek. – Radom : Wyższa Szkoła Handlowa, 2012. – S. 69-89

NOWAKOWSKA Aleksandra : *Cyberprzemoc – przyczyny i konsekwencje użytkowania przez młodzież masowych form komunikowania się* // W: **Młode pokolenie : ofiary czy sprawcy przemocy?** / redakcja Teresa Sołtysiak, Aleksandra Nowakowska. – Bydgoszcz : Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, 2010. – S. 179-195

OLAK Antoni, JURČÁK Vojtech : *Zagrożenia młodzieży we współczesnym świecie : cyberprzemoc : szkolny system zapobiegania i reagowania na cyberprzemoc* // W: **Zachowania społecznie destrukttywne : profilaktyka i resocjalizacja. T. 1** / pod redakcją Franciszka Kozaczuka, Moniki Badowskiej-Hodyr, Antoniego Olaka. – Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2012. – S. 258-271

PLIS Jerzy : *Cyberstalking : podstawowe problemy prawnokarnej ochrony* // W: **Patologie w cyberświecie** / redakcja naukowa Sylwester Bębas, Jerzy Plis, Józef Bednarek. – Radom : Wyższa Szkoła Handlowa, 2012. – S. 347-361

POLESZAK Wiesław : *Profilaktyka zachowań agresywnych w internecie : propozycja działań profilaktycznych* // W: **Cyberbullying : zjawisko, konteksty, przeciwdziałanie** / pod redakcją Jacka Pyżalskiego. – Łódź : Wydawnictwo Naukowe Wyższej Szkoły Pedagogicznej, 2012. – S. 185-210

PROCAJŁO-MAJ Aleksandra : *Cyberprzemoc jako zagrożenie dla rozwoju współczesnej młodzieży* // W: **Zagrożenia dla rozwoju współczesnej młodzieży** / pod redakcją naukową Wiesławy Walc. – Rzeszów : Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, 2015. – S. 94-101

PYŻALSKI Jacek : *Agresja w materiałach publikowanych w Internecie przez użytkowników – flirt tradycyjnych i nowych mediów* // W: **Kultura popularna w społeczeństwie współczesnym : teoria i rzeczywistość** / pod redakcją naukową Jaremy Drozdowicza, Macieja Bernasiewicza. – Kraków : Oficyna Wydawnicza "Impuls", 2010. – S. 361-369

PYŻALSKI Jacek : *Cyberbullying – stare wino w nowej butelce* // W: **Audiowizualność, cyberprzestrzeń, hipertekstualność : ponowoczesne konteksty edukacji** / redakcja naukowa Luba Jakubowska-Malicka, Aleksander Kobylarek, Martyna Pryszmont-Ciesielska. – Wrocław : Oficyna Wydawnicza Atut – Wrocławskie Wydawnictwo Oświatowe, 2009. – S. 183-192

PYŻALSKI Jacek : *Cyberbullying w szkole – dlaczego łatwo przekracza się granice?* // W: **Wartości w komunikacji różnych grup społecznych** / redakcja naukowa Marzena Baryluk, Mirosława Wawrzak-Chodaczek. – Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, copyright 2009. – S. 315-324

PYŻALSKI Jacek : *Elektroniczna agresja rówieśnicza : ustalenia empiryczne ostatniej dekady* // W: **Uzależnienia behawioralne i zachowania problemowe młodzieży : teoria, diagnoza, profilaktyka, terapia** / redakcja Jolanta Jarczyńska. – Bydgoszcz : Uniwersytet Kazimierza Wielkiego, 2014. – S. 33-47

PYŻAŁSKI Jacek : *Wywiad elektroniczny w badaniach tematów drażliwych : uwagi po badaniach pilotażowych dotyczących agresji elektronicznej* // W: **Internet w psychologii, psychologia w internecie** / redakcja naukowa Bassam Aouil, Kazimierz Czerwiński, Danuta Wosik-Kawala. – Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek : Gnieźnieńska Szkoła Wyższa Milenium, copyright 2011. – **S. 270-288**

TRZCIŃSKA-KRÓL Maria : *Agresja elektroniczna* // W: **Technologie informacyjne a zmiany współczesnej edukacji** / redakcja Sergo Kuruszwilli. – Kraków, 2014. – **S. 33-39**

UFLIK-JAWORSKA Iwona : *Cyberbullying, cyberprzemoc czy cybermobbing?* // W: **Media w wychowaniu chrześcijańskim** / redakcja Dorota Bis, Alina Rynio. – Lublin : Katolicki Uniwersytet Lubelski, 2010. – **S. 491-500**

WALCZAK Karolina, SADOWSKA Katarzyna : *Cyberbullying jako wyzwanie współczesności* // W: **Resocjalizacja – czarno na białym : konteksty niedostosowania społecznego i ich praktyczne odniesienia : praca zbiorowa** / pod redakcją naukową Anny Karłyk-Ćwik i Doroty Rybczyńskiej-Abdel Kawy. – Toruń : Wydawnictwo Edukacyjne "Akapit", 2016. – **S. 17-28**

ZIEJA Andrzej : *"Cyberprzemoc" jako zagrożenie dla współczesnej młodzieży – w kontekście adolescencji i degradacji norm społecznych* // W: **Młodzież a patologie i zagrożenia społeczne** / pod redakcją Ireny Pufal-Struzik. – Kielce : Wszechnica Świętokrzyska, 2011. – **S. 73-81**

Artykuły z czasopism

BORKOWSKA Anna : *Procedura reagowania na cyberprzemoc* // **Dyrektor Szkoły : miesięcznik kierowniczej kadry oświatowej.** – 2015, nr 5, dod. **Niezbędnik Dyrektora**, s. 74-77

CHILMON Eryk : *NIK o cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży* // **TIK w Edukacji.** – 2017, nr 5, s. 58-60

Omówienie opublikowanego w wrześniu 2017 r. raportu Najwyższej Izby Kontroli „Zapobieganie i przeciwdziałanie cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży”. Dane dotyczą m.in. skali cyberprzemocy, postawy kuratorów oświaty, niedostatecznej pomocy dla uczniów.

FRAĆKOWIAK-ŚWITKOWSKA Marzena : *Stop cyberprzemocy w szkole* // **Doradca Dyrektora Szkoły.** – 2013, nr 12 (38), **S. 47-49**

GARSTKA Tomasz : *Filmiki internetowe nastolatków : niegroźna zabawa czy już przemoc?* // **Sedno.** – 2010, nr 2, s. 38-40

GARSTKA Tomasz : *Jak przeciwdziałać cyberbullyingowi* // **Dyrektor Szkoły : miesięcznik kierowniczej kadry oświatowej.** – 2015, nr 5, dod. **Niezbędnik Dyrektora**, s. 78-80

GAUDYN-KUCHARCZYK Aneta : *„Jak bezpiecznie korzystać z Internetu i ustrzec się cyberprzemocy?” : scenariusz zajęć godziny z wychowawcą* // **Częstochowski Biuletyn Oświatowy.** – 2011, nr 2, s. 44-48

GOEZ M. : *Przejawy cyberprzemocy w sieci* // **Świat Problemów.** – 2017, nr 10, s. 16-20

GREGOREK Anna : *"Mindfulness" – trening uważności dzieci i młodzieży w profilaktyce cyberprzemocy* // **Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze.** – 2018, nr 1, s. 30-38

KORECKI Sebastian : *Cyberprzemoc* // **Forum Nauczycieli.** – 2010, nr 1, s. 26-29

KOZŁOWSKA Magdalena : *Telefon komórkowy – nowe narzędzie przemocy* // **Głos Pedagogiczny.** – 2011, nr 10, s. 50-51

KUBALA-KULPIŃSKA Aleksandra : *Wirtualna agresja – realne ofiary* // **Głos Pedagogiczny.** – 2012, nr 2, s. 56-58

KUZMINSKI Michał, WILCZYŃSKI Przemysław : *Cyberprzemoc cybernemoc* // **Tygodnik Powszechny.** – 2012, nr 18/19, s. 14-16

- LESIŃSKA Joanna : *Nauczyciel w sieci cyberprzemocy* // **Głos Pedagogiczny.** – 2013, nr 52, s. 18-19
- ŁOSKOT Małgorzata : *Cyberprzemoc a zaburzenia osobowości młodego człowieka* // **Monitor Dyrektora Szkoły.** – 2015, nr 49, s. 54-57
- ŁOSKOT Małgorzata : *Miłość, która przerodziła się w cyberprzemoc* // **Głos Pedagogiczny.** – 2010, nr 3, s. 54-56
- ŁOSKOT Małgorzata : *Twórczy nauczyciel – twórcze zajęcia : przeciwdziałanie cyberprzemocy w szkołach* // **Doradca Dyrektora Szkoły.** – 2012, nr 9, s. 58-59
- ŁUSZCZYNA Marek : *Uwaga na cyberprzemoc* // **Cogito.** – 2007, nr 22, s. 10-[12]
- MACANDER Dorota : *Nauczyciel i uczeń w obliczu cyberprzemocy* // **Głos Pedagogiczny.** – 2011, nr 6, s. 22-24
- MAŁYSZ Zbigniew : *Agresywność, agresja, przemoc, bullying i cyberbullying jako problemy opiekuńczo-wychowawcze XXI wieku* // **Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze.** – 2018, nr 1, s. 12-20
- MENDE Wanda : *Stalking w szkole : procedura postępowania w przypadku ucznia, który dopuścił się cyberprzemocy wobec innego ucznia lub nauczyciela* // **Głos Pedagogiczny.** – 2011, nr 6, s. 49-51
- NOWAKOWSKI Krzysztof : *Szkodliwość cyberprzemocy w ocenie młodzieży* // **Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze.** – 2018, nr 7, s. 44-51
- PAWLIŃSKA Aneta ; *Cyberprzemoc : dziecko, ofiara, sprawca* // **Oświata Mazowiecka.** – 2014, nr 4 (22), s. 20-21
- PLICHTA Piotr : *Uczniowie z lekką niepełnosprawnością intelektualną jako ofiary agresji elektronicznej* // **Studia Edukacyjne.** – Nr 23 (2012), s. 267-280
- PIEKARSKA Anna : *Mobbing w sieci! : o nowoczesnych narzędziach i źródłach agresji* // **Głos Pedagogiczny.** – 2008, nr 4, s. 10-12
- Propozycja scenariusza spotkania z rodzicami uczniów na temat cyberprzemocy oraz zagrożeń wirtualnej przestrzeni* // **Doradca Dyrektora Szkoły.** – 2011, nr 16, s.39
- PYŻALSKI Jacek : *Bezpieczny Internet w szkole : jak zapobiegać cyberprzemocy / rozmowę przeprowadziła Małgorzata Nahajowska* // **Monitor Dyrektora Szkoły.** – 2017, nr 9, s. 9-13
- SARZAŁA Dariusz : *Cyberagresja – nowe wyzwanie dla edukacji i wychowania* // **Łódzkie Studia Teologiczne.** – T. 18 (2009), s. 225-240
- SMĘTEK Joanna, WARSO Zuzanna : *Cyberprzemoc wobec kobiet* // **Niebieska Linia.** – 2018, nr 2, s. 14-17
- SZEWCZYK-KOWALE I. : *Společne konsekwencje cyberprzemocy i deficytów emocjonalnych ucznia* // **Nowa Szkoła.** – 2017, nr 5, s. 24-25
- SZYMAŃSKA Urszula : *Przeciw cyberprzemocy* // **Przegląd Oświatowy.** – 2009, nr 3, s. 7
- TOMIK Jakub : *Cyberprzemoc* // **Emocje.** – 2011, nr 1, s. 8-11
- TOMIK Jakub : *Cyberprzemoc – koszmar on-line* // **Magazyn Dyrektora Szkoły.** – 2011, nr 10, s. 28-30
- ZELLMAN Anna : *Co to jest cyberbullying?* // **Katecheta.** – 2015, nr 11, s. 59-60

**WIĘCEJ TEMATYCZNYCH ZESTAWIENÍ BIBLIOGRAFICZNYCH
ZNAJDZIECIE PAŃSTWO W NASZYM INTERNETOWYM SERWISIE
POD ADRESEM
<http://www.pedagogiczna.edu.pl>**